

ת"פ 65594/07/18 - מדינת ישראל, באמצעות משטרת ישראל, נגד זאכי סבאח

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 65594-07-18 מדינת ישראל נ' סבאח

המאשימה

בפני כב' השופט אילן סלע
מדינת ישראל
באמצעות משטרת ישראל,
ע"י עו"ד יהונתן יודיץ'

הנאשם

נגד
זאכי סבאח
ע"י ב"כ עו"ד מאהר חנא

נוכחים: ב"כ המאשימה עו"ד יהונתן יודיץ'

הנאשם וב"כ עו"ד מאהר חנא

פסק דין

אני מזכה את הנאשם מהעבירה שיוחסה לו בכתב האישום.

כתב האישום ותשובת הנאשם

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של תקיפת עובד ציבור, עבירה לפי סעיף 382א(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977.
2. לפי המתואר בכתב האישום, ביום 4.08.17 בסביבות השעה 12:43, הגיע דן כהן (להלן: המתלונן), פקח בעיריית ירושלים, אל דוכנו של הנאשם המוצב בסמוך לשער יפו, ללא רישיון מתאים, על מנת להחרים את מרכולתו. בשלב זה, כך נטען, תקף הנאשם את המתלונן בכך שנתן לו מכת אגרוף בפניו ופגע בלחיו השמאלית.
3. הנאשם כפר במיוחס לו. הוא הודה כי נכח במקום ובזמן המתוארים בכתב האישום, אך כפר בנקיטת אלימות כנגד המתלונן. לדבריו, כל שעשה היה הפעלת כוח סביר כנגד המתלונן על מנת למנוע פגיעה ברכושו.

המסכת הראייתית

עמוד 1

4. המאשימה הצטיידה עם עדויות המתלונן, השוטר בד"ר שבאט (להלן: השוטר) והשוטרת לירז כהן ממו, שגבתה את הודעת הנאשם. מנגד, העיד הנאשם בעצמו.

5. המתלונן סיפר בעדותו, כי הוא עובד כפקח באזור כבר שנים רבות, ובמסגרת זו לו ולנאשם היכרות רבת שנים. לדבריו, הנאשם הוא הוכל המוכר בייגלה בכניסה לעיר העתיקה בשער יפו כבר שנים רבות ללא רישיון. לאחר שניתנו לנאשם מספר רב של דוחות בגין הפעלת הדוכן ללא רישיון, שהגיעו עד כדי סך של כמיליון שקלים, והם לא שולמו על ידו, הורה מנהל האזור, כי מעתה ואילך לא ירשמו לנאשם דוחות אלא סחורתו תוחרם. המתלונן סיפר, כי בכל פעם שהגיע אל הנאשם ורצה להחרים את הסחורה, הנאשם הטיח את המגש עליו היו מונחים הבייגלה בצורה אלימה אל הקרקע.

6. המתלונן הוסיף וסיפר, כי בבוקרו של יום האירוע, הוא הגיע לנאשם והתריע בפניו כי אם לא יפנה את דוכנו, הוא יאלץ להחרים את מרכולתו. בתגובה אמר לו הנאשם כי הוא עוזב את המקום. המתלונן המשיך בשגרת עבודתו ברחבי העיר העתיקה, ולקראת הצהריים כששב לכיוון שער יפו, הוא הבחין שוב בנאשם כשהוא מוכר את מרכולתו. לטענתו, מניסיונו מול הנאשם, הוא חש מהתנהגותו, וביקש משוטרי מג"ב ששירתו בסמוך ללוות אותו בעת החרמת מרכולתו של הנאשם.

7. המתלונן סיפר, כי משהגיעו אל הנאשם והוא אמר לו שהוא בא להחרים את הסחורה, הנאשם השליך את מגש הבייגלה על הקרקע, כדרכו, והסחורה התפזרה לכל עבר. פעולה זו, כך טען, לוותה בקללות מפי הנאשם. בשלב זה, כך סיפר, הוא לקח את מגש העץ עליו היו מונחים הבייגלה, שהושלך על הקרקע, התרחק מספר מטרים, כדי לא לשבור את המגש בפניו של הנאשם ממש, הניח אותו בהטיה על גבי קיר סמוך, ושבר ברגלו את המגש לשניים. זאת עשה, כדי שיוכל לקחת את שבריו באופנועו. המתלונן ציין, כי הנאשם, שכלל הנראה, שבירת מגשו הרגיזה אותו, הטיח את אגרופו בפניו ופגע בו. הוא הוסיף, כי הוא התפלא על התנהגות זו, שלא תאמה את התנהגותו היפה אל מול הנאשם במשך השנים.

8. המתלונן הסביר כי את הסחורה המתכלה, דוגמת הבייגלה, העירייה אוספת, ולאחר מכן היא מועברת לנצרכים, ואת המגש הם מכלים. מדובר בנוהל כללי, לפיו מוחרמת כל הסחורה, ואם מגיע רוכל ומקבל את הדו"ח לידי, מוחזר לו המגש. לעומת זאת, במקרה של הנאשם, ההנחייה היא לא להחזיר לו דבר. על כן, הם מכלים את המגש ואת הסחורה. בחקירתו הנגדית הבהיר, כי שעה שהוא מגיע למקום עם רכב הוא נוטל את המגש בשלמותו, אך באותו יום הוא הגיע עם אופנוע ולא יכול היה לקחת עימו את המגש כשהוא שלם ולכן שבר אותו.

9. בהמשך עדותו, הציג המתלונן שני סרטונים שצילם בטלפון הנייד אשר ברשותו (ת/1). בסרטון האחד, נראה הרגע בו אמר לנאשם כי הוא הולך להחרים את מרכולתו ובתגובה החווה הנאשם בידו תנועה מגונה לעבר המתלונן. בשלב זה, נראה השוטר המלווה חוצץ בין המתלונן לבין הנאשם. ניתן לראות את מגש הבייגלה הפוך על פניו על גבי הקרקע. בסרטון השני, נראים הרגעים שלאחר התקיפה הנטענת, ובהם נראה המתלונן אומר לשוטר "הוא שם לי בוקס מול העיניים שלך". לשאלה, מדוע חסר תיעוד רגע התקיפה עצמה, השיב המתלונן כי קטע את הצילום בשל התקיפה.

10. השוטר שבאט העיד כי המתלונן ביקש ממנו להתלוות אליו במהלך החרמת מרכולתו של הנאשם. הוא קיבל אישור מראש המשמרת שלו, והצטרף למתלונן. לפי דברי השוטר, לאחר שהמתלונן אמר לנאשם כי הוא בא להחרים את סחורתו, הפך הנאשם את מגש הבייגלה על הקרקע. אז, לקח המתלונן את מגש העץ של הנאשם ושבר אותו לשניים לנגד עיניו של הנאשם ובסמוך לו. בעקבות כך, הטיח הנאשם את אגרופו לעבר פניו של המתלונן. לשאלת ב"כ

הנאשם, האם זה היה אגרוף או שמא הייתה זו הדיפה, השיב השוטר כי הוא ראה אגרוף וכי האזור מצולם במצלמות אבטחה, ואם ירצה ב"כ הנאשם להתרשם בעצמו, הוא יכול לבקש את הסרטונים ממצלמות האבטחה.

11. החוקרת לירז כהן ממו, שגבתה מהנאשם את הודאתו, אישרה כי אמרה לנאשם בחקירתו שמקום האירוע מתועד במצלמות האבטחה שבשער יפו. לשאלת ב"כ הנאשם האם צפתה במצלמות אלו או האם ניסתה להשיגם, השיבה החוקרת, כי כל שעשתה הייתה גביית הודעה ראשונית מהנאשם וכי ההחלטה אם לבדוק את המצלמות שתיעדו את האירוע מסורה לקצין החקירות.

12. בהמשך לכך הוגש מזכר שכתב השוטר איברהים חדאד ביום 8.07.18 (ת/2), בו נתבקש לאתר את האירוע במצלמות המותקנות בשער יפו. על גבי המזכר נרשם בכתב יד "לא קיים אירוע בארכיון. אור שמש".

13. מנגד, העיד הנאשם. הוא סיפר, כי יום האירוע היה יום חתונת בתו, ועל כן היה חשוב לו להרוויח מעט כסף בבוקר כדי לא להגיע לחתונה בידיים ריקות. הוא אישר, כי הוא מכיר את המתלון שנים רבות. הנאשם העיד, כי לא תקף כלל את המתלון, אלא שהמתלון לאחר ששבר את המגש, החליק ופגע בראשו. בהמשך ציין, כי ניסה למנוע מהמתלון לשבור את המגש, מאחר ואין לו כסף, ובמידה והוא אינו משיב את המגש למאפייה המוכרת לו את הביגלה, הוא נדרש לשלם 100 ₪.

14. גם במשטרה, כפי שעולה מהודעתו (ת/3), טען הנאשם כי המתלון החליק וכי הוא לא הכה אותו באגרוף. ואולם גם שם הוא אישר לאחר מכן כי הוא רב עם המתלון בשל שבירת המגש. הוא ציין, כי לשאלתו מדוע הוא שובר את המגש, השיב לו המתלון כי זו זכותו והוא יעשה מה שהוא רוצה.

דין והכרעה

15. הנה כי כן, לפי גרסת המתלון, הנאשם זעם על כך שהמתלון שבר לו את המגש ובתגובה זינק לעברו ונתן לו אגרוף בפנים. לדבריו, הוא שבר את המגש במרחק מה מהנאשם. לעומת זאת, השוטר העיד כי שבירת המגש הייתה ממש מול עיניו של הנאשם ובסמוך לו. גרסה זו נתמכת מהסרטון שצילם המתלון. בו נראה המגש כשהוא הפוך על הקרקע והשוטר הודף את הנאשם בידיו. הדעת נותנת כי לו היה המתלון מתרחק לצורך שבירת המגש, השוטר היה מונע את התקרבות הנאשם למתלון.

16. אכן, הנאשם טען תחילה בעדותו בבית המשפט כי לא פגע כלל במתלון, דבר העומד בסתירה לעדות השוטר. ואולם מיד לאחר מכן הודה כי נגע במתלון כדי למנוע את שבירת המגש. למעשה, גם המתלון עצמו, ציין בעדותו כי הפגיעה בו הייתה בשל שבירת המגש. הוא חשש מראש כי כך יהיה, על כן ביקש מהשוטרים לבוא עמו, לכן תעד את האירוע במכשיר הטלפון הנייד שלו, ולכן - כך לדבריו - התרחק מעט מהנאשם בעת שבירת המגש. הוא גם ציין במפורש כי הנאשם התרגז על שבירת המגש ולכן תקף אותו. אכן, לפי גרסתו, התקיפה הייתה לאחר השבירה, וכשהוא רחוק מהנאשם, ואולם כאמור, דבריו אינם עולים בקנה אחד עם עדות השוטר, שהעיד כי התקיפה הייתה ממש בתכוף לשבירת המגש ולמקום עמידתם.

17. העדר תיעוד רגע התקיפה תומך גם הוא בגרסה זו, שכן לא ניתן טעם שיש בו כדי להסביר את העדר תיעוד לרגע זה, שעה שהמתלון רצה ופעל לתיעוד אירוע זה. אין כל יסוד לטענה, כי הצילום נקטע כתוצאה מהתקיפה. צפייה בסרטון מלמדת כי אין בכך כל ממש. בשלב בו נפסק הסרטון הראשון, לא רק שלא מופעלת אלימות מצד הנאשם, אלא

שניתן לראות שהוא רחוק מהנאשם, והשוטר והמגש ההפוך על הקרקע, מפרידים ביניהם.

18. מחדל החקירה של אי הבאת הסרטונים שתיעדו את האירוע מהמצלמות המותקנות דרך קבע בשער יפו, יש בו גם לתמוך בגרסה כי הנאשם פעל כדי למנוע את שבירת המגש. לא הייתה מחלוקת כי מקום האירוע מתועד במצלמות אבטחה המותקנות באזור. בצדק, ציינה זאת גם החוקרת בפני הנאשם בחקירתו, והוא מצדו, ביקש מספר פעמים בחקירתו במשטרה כי הוא ישמח שהם יוצגו בפניו. ואולם, רק בחלוף כשנה מהאירוע, רק ביום 8.07.18, נעשתה פנייה לקבלת תיעוד. באותה עת התשובה הייתה "לא קיים בארכיון". פירוט, מדוע אין חומר בארכיון, האם לא צולם, ואם אכן הוא לא צולם מדוע הוא לא צולם, או שמא לא נשמר לתקופה כה ארוכה - לא ניתן.

19. אין מקום לקבל מצב דברים שכזה, בו כאשר עומדות שתי גרסאות קוטביות בפני היחידה החוקרת, ומדובר באירוע שארע במקום, לגביו לא הייתה מחלוקת כי הוא מצולם מזוויות לא מעטות, לא תעשה פעולת החקירה הפשוטה של קבלת התיעוד על אתר. לא ניתן להבין, מדוע רק בחלוף כשנה מהאירוע נערכה הפנייה לקבלת התיעוד. התכלית של חקירה הנעשית על ידי רשות חוקרת, האמונה על חקירת מעשי עבירה, היא מציאת ראיות לחשיפת האמת. בין אם אמת זו עשויה להוביל לזיכוי של החשוד, ובין אם היא עשויה להוביל להרשעתו (ע"פ 721/80 **תורג'מן נ' מדינת ישראל**, פ"ד לה (2) 466, 472 (1981)). לכן, כל אימת שבמסגרת הליך חקירה תקין, בו נסיבות החקירה חייבו ביצוע פעולות מסוימות על ידי הרשות החוקרת והיא לא ביצעה אותן ולא הניחה הסבר מניח את הדעת לאי ביצוע, יש להניח את ההנחה העובדתית הטובה ביותר לנאשם, היינו, שאילו בוצעו הבדיקות, היו תוצאותיהן מלמדות על חפותו (ראו: ת"פ (מחוזי-ים) 2029/06 **מדינת ישראל נ' ראובנס** (פורסם בנבו, 19.03.07); יעקב קדמי, **על הראיות**, מהדורת תשס"ד, חלק שלישי, עמ' 1589)). במקרה זה, המסקנה היא כי לו היו נבדקים הסרטונים בסמוך לאירוע, היה בהם כדי לתמוך בגרסת הנאשם.

20. בנסיבות אלו, הגם שהנאשם כפר בכך שהוא תקף את המתלון, מכלול הגרסאות, בפרט זה של השוטר, שלא מצאתי סיבה כלשהי לפקפק בה, ובפרט שהיא נתמכת כאמור, במידת מה גם בגרסת המתלון ובסרטון שצילם, מביאים למסקנה, כי הנאשם הדף את המתלון במכת אגרוף בשעה שזה הניח פעל לשבירת המגש.

השאלה היא האם בנסיבות אלו עומדת לו הגנה הקבועה בדין.

21. המתלון עמד על כך שפעולותיו בשבירת המגש - פעולה שהוא נוקט תדיר כלפי הנאשם, כך לפי דבריו שלו, בניגוד לדברי הנאשם שטען כי זו פעם ראשונה שהמתלון עשה זאת - היא פעולה לגיטימית. גם ב"כ המאשימה טען בסיכומיו כי מדובר במעשה שנעשה כדי.

22. דא עקא, שהוראות החוק בעניין זה ברורות ומפורשות. סעיף 27ד' לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, קובע במפורש, לצד סמכות תפיסת מרכולת של רוכל שמוכר ללא רישיון כי:

חפצי רוכל שנתפסו יישמרו בידי רשות הרישוי, על חשבון הרוכל, עד אשר יקבע בית המשפט מה ייעשה בהם; לרשות הרישוי זכות עכבון בחפצים כערובה לתשלום הוצאות התפיסה והשמירה, כשהיא זכאית להן על פי קביעתו של בית המשפט.

בנוסף, לפקח התופס את המרכולת מוטלת החובה למסור לרוכל הודעה בכתב, חתומה על ידו, על התפיסה והחפצים שנתפסו (סעיף 27א(א)(2) לחוק רישוי עסקים), ולרוכל עומדת האפשרות לפנות לבית המשפט בבקשה לביטול התפיסה (סעיף 27ג' לחוק). בחוק גם נקבעו כללים באשר לשמירת המרכולת שנתפסה, במקרה שמדובר בחפצים

שניתן לשומרם, בחפצים העלולים להתקלקל ובסחורה מתכלה.

23. אין, אפוא, כל היתר בדין להשמיד את המרכולות. שבירת המגש במקרה זה, נעשתה שלא כדין, ואין אלא להצר על כך, שהפקח, שעוסק באכיפת החוק בעניין זה תדיר, עמד על כך שמעשיו נעשים כדין, בסמכות ובהוראות מנהלו. עוד יותר יש להצר על כך, כי ב"כ המאשימה תמך במעשים אלו (עמ' 19 לפרוטוקול, שורה 6), שכאמור, נעשו בניגוד גמור לדין.

24. מצערת עוד יותר העובדה, כי גם לאחר שב"כ המאשימה הופנה לכך כי מדובר בהיזק לרכושו של הנאשם שנעשה שלא כדין, הוא טען כי בסך הכול מדובר ב"דיקט", חסר ערך, ששווה לכל היותר 100 ₪. לא זו בלבד, שלא ניתן לקבל התייחסות שוות נפש שכזו מצד מי שאמון על אכיפת החוק, בהתייחס לפגיעה ברכוש הזולת על ידי מי שממונה על שמירת החוק; אלא שבמקרה זה מדובר במגש (לא ב"דיקט") המשמש את הנאשם לפרנסתו, גם אם היא נעשית שלא כדין וללא רישיון, ושווי עבורו גבוה מאוד ביחס לפרנסתו. בהקשר זה נכון לציין את האיסור של התורה "לא יחבול רחיים ורכב כי נפש הוא חובל" (דברים פרק כד, פסוק ו), האוסר על מלווה "מלמשכן כלים שמשמשים בהם בני אדם בהכנת מזונותיהם, כגון כלי הטחינה וכלי הלישה וכלי הבישול וכלי שחיטת בעלי החיים וזולתם ממה שכולל ושם דבר שעושים בו או כל נפש" (רמב"ם, ספר המצוות, מצוות לא תעשה רמ"ב), שכן הכלים בהם תלויה פרנסתו של אדם היא "נפשו".

25. המתלונן העיד, כי הוא אוכף תדיר את החוק כלפי הנאשם, והעובדה כי רק הפעם הוא תקף אותו, מחזקת את המסקנה כי הדבר נעשה אך בשל הפגיעה ברכושו, שלא כדין, מול עיניו, וכניסיון למנוע זאת, כפי שהעיד השוטר (עמוד 13 לפרוטוקול, שורה 8). ואכן, המתלונן עצמו, לפי עדותו, העריך מראש כי שבירת המגש, המשמשת את הנאשם לפרנסתו, בפניו, תוציא אותו משווי המשקל, ועל כן הוא דאג מראש לליווי של השוטרים ואף תעד את האירוע (עמ' 7 לפרוטוקול, שורה 20 ועמוד 11, שורה 12), ולדבריו מטעם זה הוא גם התרחק לצד ולא שבר את המגש ממש בפני הנאשם, עובדה שכאמור התבררה כלא נכונה.

26. ויודגש, אין מחלוקת כי לנאשם היה אסור למכור את הבייגלה, בהעדר רישיון, אך פעולות הפקח במקרה זה אמורות להיות לפי החוק, ושבירת המגש של הנאשם בניגוד לדין, הייתה אסורה. לעניין זה אין מקום להבחנה כלשהי המתייחסת לשווי של המגש. זאת, להבדיל, משאלת הסבירות אליה אתייחס להלן.

27. משעה ששבירת המגש נעשתה בניגוד גמור לדין, הרי שעומדת לנאשם ההגנה הקבועה בסעיף 34' לחוק העונשין, לפיה "לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מידי כדי להדוף תקיפה שלא כדין שנשקפה ממנה סכנה מוחשית של פגיעה בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו, שלו או של זולתו..." (ההדגשה אינה במקור). בהקשר זה הצביע ב"כ הנאשם גם על סעיף 8 לחוק המיטלטלין, התשל"א-1971 הקובע את הזכות להגן על הרכוש בהתאם לקבוע בחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969 בין היתר בסעיף 18, לאמור, אדם רשאי להשתמש בכוח במידה סבירה כדי למנוע את הפגיעה ברכושו הנעשית שלא כדין. הגנה זו עומדת לאזרח גם מול גורם אכיפה, כאשר זה האחרון פועל שלא כדין.

28. אכן, סעיף 34' לחוק העונשין מסייג את ההגנה האמורה ממקרים בהם "המעשה לא היה סביר בנסיבות העניין לשם מניעת הפגיעה". ברם, איני סבור כי במקרה זה מדובר במעשה שנעשה באופן בלתי סביר. התקיפה נעשתה כאמור, תוך כדי שבירת המגש, וכפי שהעיד השוטר. היא באה למנוע ולהדוף את המתלונן אשר ביקש לשבור את המגש ברגלו. ב"כ המאשימה, שם את הדגש על כך שמדובר היה במכת אגרוף ולא בהדיפה, ואולם לטעמי אין לכך משמעות. יכולה להיות הדיפה בלתי סבירה ויכולה להיות מכת אגרוף סבירה. לא מדובר היה במכת אגרוף משמעותית, זאת ניתן

לדעת הן מכך שלמתלון לא נגרמה כל חבורה ולא נותר כל סימן מהמכה, והצפייה בסרטון שצולם על ידי התקיפה על ידי המתלון, מלמד כי הוא לא נפגע בצורה משמעותית. הניסיון לטעון למכה קשה שהביאה לנטישת המקום אף מבלי לתעד את המרכולת שהוחרמה - המגש ששובר, ואי נטילת הבייגלה, אינה עולה בקנה אחד עם האופן בו נשמע המתלון בסרטון. הנאשם, כפי שראיתו באולם בית המשפט, גם לא יכול היה לתת מכה משמעותית למתלון, בפרט כאשר השוטר, שחזק ממנו פי כמה, חצץ בינו לבין המתלון, כפי שעולה מהסרטון הראשון. מדובר היה בהדיפת המתלון תוך כדי שהוא שובר את המגש של הנאשם, כאמור שלא כדין, וגם אם הדבר נעשה באמצעות מכת אגרוף, בנסיבות העניין, אין לומר כי מדובר במעשה שחרג מהסבירות שנדרשה לשם מניעת הפגיעה.

29. בשם לב לאמור, על אף שהנאשם תקף את המתלון, עומדת לו זכות ההגנה בעצמית על רכשו, שעה שהמתלון פגע ברכשו, נגד עיניו, שלא כדין, והוא פעל בסבירות למניעת פגיעה זו, ועל כן, וכאמור בפתיחה, אני מזכה את הנאשם מהעבירה שיוחסה לו בכתב האישום.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 יום מהיום.

ניתנה היום, ל' אב תש"פ, 20 אוגוסט 2020, במעמד המתייצבים.